

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
гірничої справи,
природокористування та
будівництва

21 вересня 2023 р., протокол №8

Голова Вченої ради
 Володимир КОТЕНКО

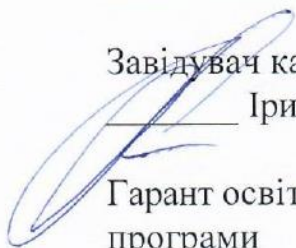

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК29 «ОСНОВИ ЗЕМЛЕУСТРОЮ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 103 «Науки про Землю»
освітньо-професійна програма «Управління земельними і водними ресурсами»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра наук про Землю

Схвалено на засіданні кафедри
екології та природоохоронних
технологій

16 вересня 2023 р., протокол №9

Завідувач кафедри
 Ірина ПАЦЕВА

Гарант освітньо-професійної
програми

 Лариса ШЕВЧУК

Розробник: к.с.-г.н., доцент кафедри екології та природоохоронних технологій
МЕЛЬНИК-ШАМРАЙ Вікторія

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 10 «Природничі науки»	нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 103 «Науки про Землю»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2	2
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3	3
		Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні	
		32 год.	6 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		42 год.	76 год.
		Вид контролю: екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 2 самостійної роботи – 2,6	Освітній ступінь «бакалавр»		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53,30 % аудиторних занять, 46,70 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 15,60 % аудиторних занять, 84,40 % самостійної та індивідуальної роботи;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є забезпечення здобувачів вищої освіти знаннями, уміннями та навиками необхідними для аналізу закономірностей функціонування землі і землеустрою в системі суспільного виробництва оцінки видів, форми, принципів і змісту організації території і виробництва; охорони земель та навколишнього природного середовища; володіння інформацією про стан земельних ресурсів та довкілля; регулювання земельних відносин, ведення обліку земель, земельних ділянок, угідь та прав що до них; сукупність методів дослідження, які забезпечують вимоги використання земель за цільовим призначенням, ефективним та раціональним використанням земельних ресурсів та їх моніторинг в Україні; прийняття правильних прогнозних, планувальних, проектних та управлінських рішень.

Головне завдання даного курсу – прищепити студентам, згідно з їх кваліфікаційною характеристикою, теоретичні знання і практичні навички з реєстрації землеволодінь, землекористувань і об'єктів нерухомості, обліку кількості і якості земель, бонітування ґрунтів та економічної оцінки земель.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичними основами землеустрою, теорією та методикою проведення землеустрою на загальнодержавному та регіональному рівнях;
- вивчення основ становлення і розвитку земельного кадастру, сутності заходів державного земельного кадастру і його складових, сучасних тенденцій у світовому кадастровому процесі;
- з'ясування організаційно-правових заходів охорони земель, що використовуються у державі;
- ознайомлення з наслідками впливу на погіршення земель, особливо сільськогосподарського призначення, деградації ґрунтів, ерозії, діагностичними критеріями деградації ґрунтів;
- ознайомлення з реалізацією політики держави з науково обґрунтованого перерозподілу земель, формування раціональної системи землеволодінь і землекористувань з усуненням недоліків у розташуванні земель, створення екологічно сталих ландшафтів і агросистем;
- здійснення заходів щодо прогнозування, планування, організації раціонального використання та охорони земель на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях;
- знати методи соціальної, економічної та екологічної оцінки ефективності землевпорядних рішень;
- ознайомлення з методами здійснення земельного контролю, а також органами, що його здійснюють та їх вповноваження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 4

- терміни та визначення, зміст, завдання та призначення землеустрою та земельного кадастру;
- об'єкти, суб'єкти та систему землеустрою та земельного кадастру;
- роль і місце землеустрою та земельного кадастру в розвитку суспільних та земельних відносин, організації раціонального та ефективного використання земель;
- принципи землеустрою та земельного кадастру і землевпорядного проектування;
- закономірності розвитку землеустрою та земельного кадастру в Україні, їх структура, розподіл тощо;
- рівні здійснення землеустрою та види землевпорядної документації;
- особливості землеустрою в різних галузях народного господарства;

вміти:

- дати оцінку стану використання та охорони земель на місцевому і регіональному рівнях, здійснення земельної реформи, вдосконалення земельних відносин, розподілу земель, формування сталого землекористування та цільового (функціонального) призначення земель;
- визначити цільове (функціональне) призначення об'єкту землеустрою та його правовий режим;
- визначити склад землеустрою та земельного кадастру, зміст і порядок землевпорядного-процесуальних дій для різних об'єктів землеустрою;
- визначити стадії землевпорядного процесу та порядок його організації;
- організувати здійснення землеустрою залежно від регіональних та місцевих умов;
- дати оцінку ефективності землевпорядних заходів.

Зміст навчальної дисципліни «Основи землеустрою» направлений на формування наступних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти та освітньо-професійною програмою зі спеціальності 103 «Науки про Землю»:

К18. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.

К21. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

Отримані знання з навчальної дисципліни «Основи землеустрою» стануть складовими наступних програмних результатів навчання за спеціальністю 103 «Науки про Землю»:

ПР13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 5

ПР18. Забезпечувати екологічний та технологічний супровід реабілітації і раціонального використання водних і земельних ресурсів.

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти можуть отримати додатково наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації.

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно.

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати.

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історичні та теоретичні передумови розвитку основ землеустрою

Тема 1. Поняття землеустрою та його основні завдання. Земельні ресурси та їх використання (К21, ПР18)

Земля як об'єкт і матеріальна основа суспільних відносин. Історичні витоки сучасного землеустрою. Походження поняття землеустрою. Визначення землеустрою. Предмет, метод і завдання землеустрою. Суб'єкти і об'єкти землеустрою. Принципи землеустрою. Поняття і функції землі. Раціональне використання і охорона земель. Стале землекористування. Земля як об'єкт права, сільськогосподарських, містобудівних та інших відносин. Властивості земельних та інших природних ресурсів, що враховуються при землеустрої. Простір та рельєф. Ґрунтовий і природний рослинний покрив. Кліматичні, гідрологічні та гідрографічні умови. Економічні, соціальні, екологічні, сільськогосподарські, містобудівні та інші умови. Види господарського використання земель і правового стану земельних ресурсів. Типи землекористування та дозволене використання земель.

Тема 2. Поняття земельної ділянки. Право власності на землю. Законодавство України в галузі охорони земель та ґрунтів (К21, ПР18)

Визначення земельної ділянки. Формування земельних ділянок.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 6

Вилучення і надання земельних ділянок. Встановлення на місцевості меж земельних ділянок. Земельна ділянка як об'єкт права власності. Суб'єкти права власності. Право комунальної, державної, приватної та спільної власності на землю. Набуття права на землю. Права та обов'язки власників земельних ділянок. Охорона та раціональне використання земель як основна умова їх збереження. Законодавство України в галузі охорони земель та ґрунтів. Правове регулювання землеустрою та ведення державного земельного кадастру як засобів ефективного та раціонального використання земельних ресурсів. Розробка загальнодержавних і регіональних програм використання та охорони земель, документація із землеустрою в галузі охорони та моніторингу земель. Державний контроль за використанням та охороною земель в Україні. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства. Стандартизація і нормування в галузі охорони та моніторингу земель. Землеустрій як основоположний механізм управління земельними ресурсами. Особливості земельних ресурсів у порівнянні з іншими засобами виробництва.

Змістовий модуль 2. Наукові основи землеустрою

Тема 3. Земельний устрій і земельні реформи. Види і форми землеустрою (К18, К21, ПР13, ПР18)

Земельний устрій та земельні відносини. Поняття землеволодіння та землекористування. Форми землекористування та організації території. Елементи землевпорядної організації території. Сутність земельних реформ та їх роль у трансформації земельного ладу. Види і форми землеустрою. Прогнозування раціонального використання та охорони земель. Територіальне планування землекористування. Територіальний землеустрій. Внутрішньогосподарський землеустрій. Зокремлене землевпорядкування.

Тема 4. Земельний кадастр. Характеристика земельного фонду України (К18, К21, ПР13, ПР18)

Теоретичні основи земельного кадастру. Зміст, види кадастрів, принципи ведення кадастру. Утворення кадастрової справи та її функції. Завдання державного земельного кадастру в Україні. Земельний фонд України. Структура земельного фонду України. Склад та цільове призначення земель України. Категорії земель. Класифікація угідь. Зміст, принципи, способи та порядок проведення кількісного та якісного обліку земель. Забруднення земель та норми щодо деградації земель.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 7

Змістовий модуль 3. Організація землеустрою

Тема 5. Районування земель та класифікація їх придатності. Оцінка земель (К18, К21, ПР13, ПР18)

Районування земель. Природно-сільськогосподарське районування територій. Зонування території. Ерозійне районування. Еколого-економічна класифікація придатності земель. Поняття і види оцінки земель. Економічна оцінка земель. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення. Грошова оцінка земель населених пунктів. Грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення. Індексція грошової оцінки земель.

Тема 6. Обстежувальні, вишукувальні та землеоціночні роботи при проведенні землеустрою. Організація проведення землеустрою (К18, К21, ПР13, ПР18)

Інвентаризація земель. Ґрунтові обстеження. Агрохімічне обстеження ґрунтів. Геоботанічні обстеження. Лісомеліоративні роботи. Землеоціночні роботи. Землевпорядні роботи на загальнодержавному та регіональному рівнях. Землевпорядні роботи на місцевому рівні. Класифікація проектів землеустрою. Територіальний землеустрій. Внутрішньогосподарський землеустрій. Зокремлений землеустрій.

Змістовий модуль 4. Землеустрій на національному, регіональному і місцевому рівнях

Тема 7. Прогнозна та планувальна документація із землеустрою на національному, регіональному та місцевому рівнях (К18, К21, ПР13, ПР18)

Державна і регіональні програми розвитку земельних відносин. Загальнодержавна і регіональні програми використання та охорони земель. Генеральна і регіональні схеми землеустрою. Техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень або окремих галузей. Природно-сільськогосподарське, еколого-економічне, протиерозійне та інші види районування земель. Плани розвитку землекористування регіонів та сільських районів. Проекти землеустрою щодо встановлення і зміни меж адміністративно-територіальних утворень. Проекти землеустрою щодо організації територій природно-заповідного фонду, оздоровчого призначення, рекреаційного призначення, історико-культурного призначення. Схеми землеустрою територій рад, міст, сіл, селищ. Зонування земель за їх категоріями та типами землекористування територій адміністративних районів, рад або їх груп. Плани територіальних обмежень, обтяжень у використанні земель в межах територій рад або їх груп. План земельно-господарського

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 8

устрою території населеного пункту.

Тема 8. Проектна та технічна документація із землеустрою на місцевому рівні (К18, К21, ПР13, ПР18)

Проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок. Проекти землеустрою щодо створення нових та впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань на території ради. Проекти землеустрою щодо внутрігосподарської організації території землекористування сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств. Проекти землеустрою щодо впорядкування території населених пунктів. Проекти землеустрою щодо створення нових чи впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань для ведення садівництва громадян. Робочі проекти землеустрою. Технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості).

Тема 9. Управління системою землеустрою (К18, К21, ПР13, ПР18)

Державне управління землеустроєм. Формування джерел фінансування проведення землеустрою. Державний контроль за проведенням землеустрою. Кадрове забезпечення землеустрою.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин				Кількість годин			
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Історичні та теоретичні передумови розвитку основ землеустрою								
Тема 1. Поняття землеустрою та його основні завдання. Земельні ресурси та їх використання	8	2	2	4	10	1	1	8
Тема 2. Поняття земельної ділянки. Право власності на землю. Законодавство України в галузі охорони земель та ґрунтів	10	2	4	4	9	1	0	8
Разом за змістовий модуль 1	18	4	6	8	19	2	1	16
Змістовий модуль 2. Наукові основи землеустрою								
Тема 3. Земельний устрій і земельні реформи. Види і форми землеустрою	11	2	5	4	10	1	1	8
Тема 4. Земельний кадастр. Характеристика земельного фонду України	13	2	5	6	10	1	1	8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 9

Разом за змістовий модуль 2	24	4	10	10	20	2	2	16
Змістовий модуль 3. Організація землеустрою								
Тема 5. Районування земель та класифікація їх придатності. Оцінка земель	12	2	4	6	12	1	1	10
Тема 6. Обстежувальні, вишукувальні та землеоціночні роботи при проведенні землеустрою. Організація проведення землеустрою	10	2	4	4	12	1	1	10
Разом за змістовий модуль 3	22	4	8	10	24	2	2	20
Змістовий модуль 4. Землеустрій на національному, регіональному і місцевому рівнях								
Тема 7. Прогнозна та планувальна документація із землеустрою на національному, регіональному та місцевому рівнях	12	2	4	6	10	1	1	8
Тема 8. Проектна та технічна документація із землеустрою на місцевому рівні	7	1	2	4	9	1	0	8
Тема 9. Управління системою землеустрою	7	1	2	4	8	0	0	8
Разом за змістовий модуль 4	26	4	8	14	27	2	1	24
ВСЬОГО	90	16	32	42	90	8	6	76

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Розподіл земель за формами власності і термінами користування землею	2	0,5
2	Розподіл земель за цільовим призначенням	2	0,5
3	Розподіл земель за угіддями	2	0,5
4	Види документації із землеустрою	2	1
5	Відповідальність за порушення земельного законодавства. Правові аспекти відповідальності	2	
6	Порядок проведення інвентаризації земель	2	
7	Оформлення різних типів договорів щодо користування земельними ділянками	2	1
8	Державний акт на право приватної власності на землю. Реєстрація права на земельну ділянку	2	0,5

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 10

9	Порівняльна характеристика структури земельних угідь та видів економічної діяльності різних адміністративних утворень	2	
10	Розрахунок сумарної екологічної стійкості земель різних адміністративних утворень	2	
11	Розрахунок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення	2	1
12	Передача земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність	2	
13	Визначення середньозваженого балу бонітету за агропромисловою групою ґрунтів	2	
14	Викреслювання умовних знаків для планів землекористування	2	1
15	Складання контурної експлікації та експлікації земель за угіддями	2	
16	Сучасні технології в землевпорядному виробництві	2	
РАЗОМ		32	6

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Поняття землеустрою та його основні завдання. Земельні ресурси та їх використання

1. Земля як об'єкт і матеріальна основа суспільних відносин.
2. Історичні витоки сучасного землеустрою.
3. Походження поняття землеустрою.
4. Поняття і функції землі.
5. Рациональне використання і охорона земель.
6. Стале землекористування.
7. Земля як об'єкт права, сільськогосподарських, містобудівних та інших відносин.

Тема 2. Поняття земельної ділянки. Право власності на землю. Законодавство України в галузі охорони земель та ґрунтів

1. Земельна ділянка як об'єкт права власності.
2. Права та обов'язки власників земельних ділянок.
3. Охорона та рациональне використання земель як основна умова їх збереження.
4. Розробка загальнодержавних і регіональних програм використання та охорони земель, документація із землеустрою в галузі охорони та моніторингу земель.
5. Стандартизація і нормування в галузі охорони та моніторингу земель.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 11

6. Особливості земельних ресурсів у порівнянні з іншими засобами виробництва.

Тема 3. Земельний устрій і земельні реформи. Види і форми землеустрою

1. Елементи землевпорядної організації території.
2. Сутність земельних реформ та їх роль у трансформації земельного ладу.
3. Прогнозування раціонального використання та охорони земель.

Тема 4. Земельний кадастр. Характеристика земельного фонду України

1. Теоретичні основи земельного кадастру.
2. Земельний фонд України.

Тема 5. Районування земель та класифікація їх придатності. Оцінка земель

1. Районування земель.
2. Еколого-економічна класифікація придатності земель.
3. Грошова оцінка земель населених пунктів.
4. Грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення.
5. Індксація грошової оцінки земель.

Тема 6. Обстежувальні, вишукувальні та землеоціночні роботи при проведенні землеустрою. Організація проведення землеустрою

1. Землевпорядні роботи на загальнодержавному та регіональному рівнях.
2. Землевпорядні роботи на місцевому рівні.

Тема 7. Прогнозна та планувальна документація із землеустрою на національному, регіональному та місцевому рівнях

1. Техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень або окремих галузей.
2. Природно-сільськогосподарське, еколого-економічне, протиерозійне та інші види районування земель.
3. Плани розвитку землекористування регіонів та сільських районів.
4. Проекти землеустрою щодо встановлення і зміни меж адміністративно-територіальних утворень.
5. Зонування земель за їх категоріями та типами землекористування територій адміністративних районів, рад або їх груп.
6. Плани територіальних обмежень, обтяжень у використанні земель в межах територій рад або їх груп.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 12

7. План земельно-господарського устрою території населеного пункту.

Тема 8. Проектна та технічна документація із землеустрою на місцевому рівні

1. Проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок.
2. Проекти землеустрою щодо впорядкування території населених пунктів.
3. Проекти землеустрою щодо створення нових чи впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань для ведення садівництва громадян.
4. Робочі проекти землеустрою.
5. Технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості).

Тема 9. Управління системою землеустрою

1. Кадрове забезпечення землеустрою.

7. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання: 1) словесні методи – лекція, бесіда, діалог, розповідь-роз'яснення; 2) наочні методи – метод ілюстрації, спостереження, моделювання; 3) практичні методи – виробничо-практичні, творчо-пошукові, контрольні; 4) самостійне навчання; 5) індивідуальна робота.

8. Методи контролю

Система оцінювання знань студентів за дисципліною «Основи землеустрою» включає поточний, модульний та підсумковий семестровий контроль знань – екзамен у 3 семестрі. Контроль знань здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Поточний контроль. Видами поточного контролю можуть бути у відповідності з програмою: опитування, контрольні роботи, тести, колоквиуми, наукові повідомлення тощо. При поточному контролі під час практичних занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях, активність при обговоренні питань, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань, експрес-контролю у формі тестів та колоквиумів, письмових контрольних робіт, в тому числі модульних підсумкових.

Модульний контроль. Модульний контроль проводиться на відповідному практичному занятті після вивчення змістовного модуля. Проводиться на

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 13

підставі оцінок поточного контролю та результатів модульних контрольних робіт, виконанням яких завершується вивчення матеріалу за кожним модулем.

Підсумковий семестровий контроль. Підсумковий семестровий контроль у 3 семестрі проводиться у формі екзамену та передбачає, що підсумкова оцінка з даної дисципліни визначається як сума оцінок за модулями. Якщо сума балів є недостатньою здобувач проходить підсумкове тестування.

9. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4			100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
12	12	12	12	14	14	8	8	8	

Шкала оцінювання

За шкалою ЄКТС	Екзамен	За 100–бальною шкалою
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

10. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України «Про землеустрій» від 22 травня 2003 року № 858-IV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
2. Земельний Кодекс України: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
3. Закон України «Про державний земельний кадастр» від 7 липня 2011 року № 3613-VI. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
4. Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2003 № 962-IV. Режим доступу : https://kodeksy.com.ua/pro_ohoronu_zemel.htm

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 14

5. Постанова Кабінету Міністрів України від від 17.10.2012 № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>
6. Паньків З. П. Земельні ресурси. Практикум : навчальний посібник / Паньків З. П., Наконечний Ю. І. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 196 с.
7. Глушенкова І. С., Анопрієнко Т. В., Кошкалда І. В., Трегуб О. М. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій. Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 85 с.
8. Мартин А.Г., Гунько Л.А., Прядка Т.М., Чумаченко О.М., та ін., всього 7 авторів «Землеустрій. Частина 1». Посібник. К.: ДП «Компринт», 2016. 529 с.
9. Мартин А.Г., Гунько Л.А., Прядка Т.М., Ковальчук І.П., та ін., всього 8 авторів. «Землеустрій. Частина 3». Навч.посібник. К.: ДП «Компринт», 2017. 492 с.
10. Шарий Г.І., Тимошевський В.В., Міщенко Р.А., Юрко І.А. Управління земельними ресурсами: [навчальний посібник]. Полтава: ПолтНТУ, 2019. 172 с.
11. Лазарева О. В. Організація і управління землевпорядним виробництвом : навч. посіб. для студентів галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», спеціальність – 193 «Геодезія та землеустрій». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – 160 с
12. Методика нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення: постанова Кабінету Міністрів від 16 листопада 2016 р. № 831 // Офіційний вісник України, 2016., № 93. ст. 3040.
13. Третяк А.М. Землеустрій: підручник. Херсон: ОЛді-рлюс, 2014. 520с.
14. Довідник із землеустрою / за ред. Л.Я. Новаковського. 4-те вид., перероб. і доп. К. : Аграр. наука, 2015. 492 с.
15. Третяк А.М., Третяк В.М. Теоретичні засади розвитку сучасної системи землекористування в Україні. Агросвіт. № 1-2. 2021. С. 3-11.
16. Третяк А.М., Третяк В.М. Зонування земель: законодавчий колапс та наукові засади планування розвитку землекористування об'єднаних територіальних громад. Агросвіт. № 23. 2020. С. 3-9.
17. Третяк А. М., Третяк В. М., Трофименко П. І., Прядка Т. М., Трофименко Н. В. Стале (збалансоване) землекористування: понятійний базис та методологія інституціалізації. Агросвіт. № 24. 2021. С. 11-22.
18. Управління земельними ресурсами: [навчальний посібник] / Г.І. Шарий, В.В. Тимошевський, Р.А. Міщенко, І.А. Юрко. – Полтава: ПолтНТУ, 2019. – 172.
19. Методичні рекомендації для проведення лабораторних занять з навчальної дисципліни «Основи землеустрою» для здобувачів вищої освіти

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ОК29 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 15

освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 103 «Науки про Землю» освітньо-професійна програма «Управління земельними і водними ресурсами» (автори: Мельник-Шамрай В.В.), 2022. 93 с. Електронне видання (Протокол НМР №13 від 16.12.2022 р.).

20. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Основи землеустрою» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 103 «Науки про Землю» освітньо-професійна програма «Управління земельними і водними ресурсами» (автори: Мельник-Шамрай В.В.), 2022. 103 с. Електронне видання (Протокол НМР №13 від 16.12.2022 р.).

Допоміжна література

1. Добряк Д. С. Концептуальні засади розвитку землеустрою. Землевпорядкування. 2001. № 1. С. 27-32.
2. Добряк Д. С. Стан і перспективи розвитку землеустрою в Україні. Землевпорядкування. 2002. № 2. С. 22-31.
3. Мельничук О., Чернига П. Сучасні проблеми землеустрою та способи їхнього вирішення. Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. Вип. 11. 2010. С. 167-170.
4. Тихенко Р. В., Колесник А. М. Землеустрій як наукова основа організації екологобезпечного використання та охорони земельних ресурсів. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. № 3-4. 2012. С. 28-32.
5. Третяк А. М. Сучасний землеустрій як самостійна галузь наукового знання. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. № 1-3. 2013. С. 10-18.
6. Новаковський Л.Я., Третяк А.М. Основні положення концепції розвитку земельної реформи в Україні. К., 2010. 53 с.
7. Третяк А.М. Землеустрій в Україні: теорія, методологія: Монографія. Херсон, 2013. 650 с.
8. Бусуйок Д. Управлінські та сервісні правовідносини в земельному праві України: монографія. К.: Ніка-Центр, 2017. 352 с.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру <http://www.land.gov.u>
2. Державний земельний кадастр <https://e.land.gov.ua/>
3. Реєстрація земельної ділянки <https://www.kmu.gov.ua/service/reestratsiya-zemelnoi-dilyanki>